

Ahogy kikelnek a teknősbékák

Talán azzal kezdődött, hogy rendeltem egy pisztolyt az interneten. Nem volt drága, és gyorsan kihozták. Utána megvettem a repülőjegyet.

A pisztoly műanyagból van. Alaposan fel kell tölteni, kábellel, mint egy mobiltelefont, aztán, ha meghúzod a ravaszt, édes, vaníliás péksütszagot ló ki – összevetésképp a budapesti metróaluljáróban terjengő Princess illatfelhőt tudnám említeni. Jó pisztoly, elég messzire eljuttatja a szagot, amit percekig érezni lehet. Azt hiszem, ekkor kezdett formálódni a terv a fejemben. Az volt a lényeg, hogy valami furcsát csináljak, ami mindenkit kizökkent. Először a nemzeti parkok jutottak eszembe, mert azok úgy működnek, mint valami nagy vendégség. Az állatok a vendéglátók, az ember pedig bevonul, és ott tölt pár órát, akkor is az ösvényeken marad. Ha összefutsz véletlenül valami állattal, az van az arcára írva: köszi, hogy beugrottatok. Sötétedés előtt lehet húzni vissza a szállodába, az ottalvós buli kizárt.

Szóval biztonság kedvéért vittem sátrat is. Összevissza agyaltam, még nem nagyon voltak meg a kontúrok, de útban az első nemzeti parkba valahogy mégis elképesztő konkrét lett az egész, kiélesedtek a részletek, azt hiszem, a kishajóban már pontosan tudtam, mi a vezérfonál. Három órán át mentünk egy bonyolult csatornarendszerben, egyedüli utasként ültem a tíz-tizenkét személyes, motoros dzsunkában. Másutt is folyton ezt tapasztaltam: hiába nem szóltam senkihez, az emberek attól még időről időre beszélni kezdtek hozzám.

Ez a hajós például mindig ugyanazt mondta, és egyre idegesebben. Reméltem, nem vár választ, de azért néha bólintottam, nehogy felingereljem.

– Ez mesterséges, ez természetes – kántálta, aztán pár percig csendben maradt. Főleg a kormányt tekerte, ha muszáj volt, néha levette a gázt.

Magunk mögött hagyunk néhány hosszabb, egyenes csatornaszakaszt. Minden elágazásnál újra megismétlődött a rituálé.

– Ez mesterséges, ez természetes.

A csatorna különböző ágai felé hadonászott.

Barátságos képet vágtam, és bólogattam, nem akartam magamra haragítani. Alakoskodni rettentő jól tudok. Először azt hittem, az a szabály, hogy a mesterséges csatornarészek egyenesek, a természetesek pedig görbék. De a természetesnek nevezett ágakban is egyre több egyenes szakasz következett. Összszavarodtam, aztán kivertem a fejemből az egészet.

Eszembe jutott, hogy a pisztoly csomagolásában sok nyelvre lefordított használati utasítást is találtam. Magyarul meglepő módon *vadállat frusztráló készüléknek* nevezték el. A rövid szövegben ez is szerepelt: *Alkalmazható: kíméletes állatkínzás, -heccelés céljából. Anyaga: poliészter. Figyelmeztetés: a készülékkel a közel merészkedő állatot ne bántalmazzuk. Rendeltetészerű használat során egy helyet vagy tárgyat illattal alaposan ellátunk, hogy a vadállat frusztrálódjon, azt higgye, ott van az élelem, de aztán mégse*

találjon élelmet ott. Miközben az érzékszervét ingerli az ínycsiklandozó szag. Azon az es-tén egészen megdöbbsentem a használati utasítás szadista szemléletén. Csak van arra mód, hogy pozitívabb céllal használjam ezt a jó kis pisztolyt, gondoltam, és kidobtam a soknyelvű, harmonikaformán hajtogatott papírlapot.

A kishajóban ültem, és megint kizökkentett a bambulásból az egyre feszül-tebb kántálás – *Ez mesterséges, ez természetes... ez mesterséges, ez természetes!* –, de nem tulajdonítottam neki jelentőséget. Néztem a fákat, a lombjukat, a vizet, a kidőlt fatörzseket, rajtuk a teljesen mozdulatlan krokodilokat. Kezdtém ráhan-golódni a környezetre. A hajós végeredményben ártalmatlannak bizonyult. Mikor kikötött, fűgén elslisszoltam mellette, és már bent is voltam a szálláson.

Álom nélküli éjszaka.

Előtte mégiscsak történt valami: kimerészkedtem az estébe, a sétálók közé, hát-ha látok valami gusztá kaját. Épp utcabál folyt. Egy plakáton Tarzan nevű szolgál-tatást hirdettek. Olyasminek tűnt, mint a zip lining, csak természetes összetevők-kel. Nyilván indával kell menni, nem drótkötélen, gondoltam. Eszem ágában se volt kipróbálni. Odajött hozzám egy ember sörösüveggel a kezében, rám nézett, és kifordította a szemgolyóját. Úgy nézett ki, mint a vuduról szóló horrorfilmekben azok a szereplők, akik magukon kívül táncolnak. Gyorsan leléptem onnan.

Másnap reggel rögtön megvettem a jegyet a nemzeti parkba. Élénk színű eső-kabát, idétlen dzsungelkalap, bokánál a cipő, nadrág és zokni gondosan egyeztet-ve, nehogy a rovarok meghívásnak vegyenek egy apró rést. Éreztem, lassan kez-dek megfőni, mert egy szál pólós idő volt, na de csekélységek engem még soha nem tántorítottak el. Vittem a sátrat. A bejárat közelében egy nagy tábla volt. A felirat szerint a majmokat nem szabad etetni. Többek közt azt írták, „a banántól a majom foga kirohad”. Megindultam az erdőben. Az ösvény lila kavicsokkal volt kirakva, a talajon fényes feketére rohadt levelek heverték szertesét. Kis híján ösz-szeszartam magam, mert bubogó hang ütötte meg a fülem. Nem tudtam, mi lehet az. Először távolról hallottam, aztán máris a közelemben volt, és mindig kiszá-míthatatlan irányokból, puhán, bársonyosan berregett. Mintha a tárgyak is bere-zonáltak volna tőle. Kirázott a hideg, csak lassan nyugodtam meg. A bozótból tétova dörmögés vagy rőfögés hallatszott, ennek gazdájával se találkoztam. Tíz-tizenöt percig sétáltam, amikor a fák között szembejött egy őz. Előzőleg térképen láttam, hogy az ösvény egy helyen konkrétan bevisz a majmok birodalmába. Megindultam arrafelé, de ehhez át kellett vágnom a központi tisztáson, ahol a büfé, az ajándékbolt és a vattacukorárus alkotta a civilizáció kis szigetét. Óriási tömeg vette körül az árusokat, minden irányban emberek lófráltak, óvatosan ke-rülgettem őket. A közelben hirtelen bekapcsoltak valami durván nagy teljesítmé-nyű gépet, lombvágó vagy fűnyíró lehetett, aztán egy-két másodperc múlva leál-lították. Nyilván szerelők vagy karbantartók voltak, nem látszottak a fák között. Válaszul a majmok fenyegető hangdemonstrációt tartottak. Mintha majomtorkok ezreiből tört volna fel az ijedtségtől agresszív, huhgó kórus.

A tisztást elhagyva megint láttam egy táblát, a majmok birodalmába vezető utat mutatta. Errefelé rengeteg ember járkált, aminek nem szoktam örülni, de most jól jött. Nyolc darab ananászos péksüti volt nálam, hiába kötöttem be a zacskó száját, nyilván átható szagot árasztottak. A dzseki alatt megszorítottam a pisztoly marko-latát. Az ösvény lefelé vezetett a domboldalon, majmok táncoltak a fákon, ugrán-

dozva szórakoztatták a látogatókat. Mókásabb és játékosabb lényeket el se lehetett volna képzelni. Kicsik és tündérik voltak, a koponyájuk gyerekökölnyi.

Az ösvény végén kis pihenőhely következett. Két pad, információs tábla, kilátó a tengerre (ugyanakkor, ha azt vesszük, taktikai szempontból zsákutca). Kicsit leültem pihenni. Tömeg volt rendesen, cserélődtek a turisták a kilátó korlátjánál, többen videóra vették a kergetőző majmokat, fotókat lőttek a mobiljukkal.

Visszaindultam felfelé. A majmok ekkor már egészen másképp viselkedtek, dühösen fújtak, vicsorogtak, egészen közel jöttek. Az egyik a korláton ugrált mögöttem, a másik bal kéz felől tartott sakkban. Szaporán lépdeltem, és szorosan fogtam a zsákot, benne a sok ananászos sütivel. Nem adom, gondoltam. Én ezeket a sütitket megvédem.

– A kaját akarják a zsákodból – mondta az egyik turista angolul.

– Az én zsákomban nincs kaja – feleltem.

Ügyeltem rá, hogy mindig legyen köztem és a majmok között legalább egy turista. Élőpajzs mögött vonultam ki a veszélyes csapdából. Utána rögtön leültem egy nyugis, homokos beachen, a pálmáktól kellő távolságra, mert tudtam, hogy a majmok mindig a fák közelében maradnak. Ebédidő volt, a zsákba nyúltam egy sütiért, de a pisztoly akadt a kezembe. Gondoltam, muszáj kipróbálnom.

A majmok, amíg befelé haladtam a csapdába, játékosak és cukik voltak. Azt hittem, megint tömve lesz emberekkel a kilátó, és szembe is talákoztam egy-két emberrel, akik kifelé tartottak, bár előzőleg zsúfoltabb volt a lépcső. Odalent viszont nem volt senki. Négy majom közeledett felém, és amikor hátranéztem, megláttam még ötöt a közvetlen közelemben. Tudtam, az egyik biztos rohamozni fog, és a táska a célpont. Előkaptam a pisztolyt, és megcéloztam egy ágat pár méterrel odébb. Hosszú ideig húztam a ravaszt, vaníliás illatba borítva a faleveleket. A majmok eleinte nem reagáltak, túlságosan lekötötte őket a terv, a zsákomb megszerzése, de aztán mindenfelé terjedni kezdett az édes illat. Két majom elbizonytalanodott. Újabb ágakat vettem célba, és szisztematikusan mindet belőttem vaníliával. Ügyeltem rá, hogy ne a lépcsősor közelében levő ágakat válasszak. Távolabbról meg is indult egy-két majom, és furcsa izgalommal nyaldosták az illatozó leveleket. A geng tagjai, amelyek körülfogtak, egymásra néztek. Átfutott rajtuk, hogy talán lemaradnak valamiről. Szinte egyszerre indultak meg a különböző vaníliás ágak és levelek felé.

Háborítatlanul lépcsőztem fel. Menet közben eltettem a pisztolyt. Érthetetlen, de lefelé se jött senki, amíg kiértem a majmok birodalmában található kilátótól. Mintha egy kis időre lezárták volna a látogatók elől ezt a mindig forgalmas helyet. Visszamentem a nyugis, homokos beachre, ahol korábban ücsörögtem, és egy szuszra megettem az összes sütit. Finom langyosak voltak. Később a bubogó hang forrását is megpillantottam: apró barnás fekete lény, a hangját leszámítva ártalmatlan. Nem tudtam eldönteni, hogy ízeltlábú, denevér vagy madár.

Továbbmentem, és kiértem egy folyótorkolathoz. Gondoltam, átvágok a túloldala, úgyhogy térdig feltúrtem a nadrágszáramat. Átgázoltam a langyos, poshadó vízen. A túloldalon egy páfrány takarásából előtűnt egy ácsolt tábla. Rajta a felirat: *ne etesd a krokodilokat*. Nagyon sebesen visszajöttem a folyó innenső partjára.

Délután kajákat béreltem, a cuccomat a parton hagytam – miután az összes péksütit megettem, nem maradt benne semmi, amire vigyáznom kellett volna –,

és kiveztem az öbölbe. Egyébként ami a cuccok elhagyását illeti, ezen sokat agyalok. Soha nem dobok ki semmit, elajándékozni se szoktam. Bár képes lennék megszabadulni egyes ruhadaraboktól! Mindjárt más lenne a helyzet. Így viszont úgyszólván szükségszerű, hogy az összes göncöm, konkrétan minden egyes ruhadarabom sorsa az legyen, hogy elhagyom. Félni attól, hogy valamit elhagyok: arra jutottam, hogy ez párhuzamos azzal a kétségbeeséssel, amit akkor érzek, ha előzőleg megjegyeztem valamit – egy ötletet, egy nevet, bármit –, de később mégse jut eszembe. Az istennek se ugrik be, mi volt. A kajakkal minden jól ment, csak úgy lifteztem a nagy hullámok között. Négy-öt métert felfelé, ugyanannyit lefelé, mindig csak függőlegesen. Hús-huszonöt perc elteltével már szédültem, úgyhogy megfordultam, hogy a part felé vegyem az irányt. A csónak orra kis híján kifutott a fővenyre, de ekkor beleborultam. Vízbe zuhantam, aztán a snowboardos módra bokámhoz tépőzárazott jármű jól sípcsonton vágott. Kimásztam a partra, a kajakot magam után vonszoltam. Fújtattam, nyalogattam a sebeimet. Kicsit napoztam, ittam a kulacsomból, de a szédülés nem csillapodott. Ültem a homokon a víz legszélén, bambultam magam elé, aztán furcsa, vékony, hosszú árnyékra lettem figyelmes a sekélyben, mintha egy kötél árnyékát látnám pár centivel a felszín alatt. Követtem a szememmel oldalra, rombuszalakban kiszélesedett. Mekkora rája, gondoltam, és odébb mentem.

Egész nap folyton megálltam itt-ott, és hangfelvételeket készítettem. Az volt a koncepció, hogy olyan zenét csináljak, ami csak állathangokból áll, de úgy, hogy ez ne legyen elsősre nyilvánvaló. A dobritmust például harkálykopogás loopolásával hoztam létre. A majmok, a madarak és az agutik hangját is felvettem, egyedül a bubogást nem rögzítettem. Mondjuk, azt úgysem mertem volna berakni a zenébe, mert nagyon ijesztő volt.

Amikor elfáradtam, sátrat vertem egy ösvény közepén. Becipzároztam magam, és onnan hallgattam a természetet. Ez a kunszt része volt, hogy közvetlenül a sétányra állítom fel a sátrat, kíváncsi voltam, ki teszi szóvá, és pontosan hogyan. A lábamban éreztem az egész napi gyaloglást, biztos voltam benne, hogy el fogok aludni, de nem így történt. Kiélesedett az elmém, minden hangot éteri szépségűnek éreztem. Élesek és mégis lágyak voltak, ahogy bejutottak a fülembe, kellőképpen erősek, mintha mindegyik sajátos testet öltött volna. Mindvégig kitartott a meggyőződés, hogy nem alszom. Fogalmam sem volt, mennyi idő telt el, talán csak egy-két pillanat, nagyon kitágult az idő. Hirtelen magamhoz tértem. Bentről, a sátorból újra meghallottam, hogy kint felhangzik a korábbi bubogás, de a rezonancia most elmaradt. Így már nem volt olyan félelmetes.

Zárás előtt félórával jöttek a parkőrök, és megkértek, hogy induljak kifelé. A sátor miatt furcsán néztek, de nem tettek rá megjegyzést. El voltak foglalva a többi látogató kiterelésével.

Állítólag a nemzeti park legvégében van egy édeni tengerpart, ahol látni lehet, ahogy kikelnek a teknősbékák, oda végül nem jutottam el. Az interneten rendelt vaníliaillat-pisztolyra később újra rákerestem, de már nem volt fent az eBayen. Pedig határozottan emlékszem a legördülő menüre, ahol ki lehetett választani, hogy vaníliaaszt, fahéjasat vagy szegfűszegeset akar-e az ember. Ez a háromféle volt. Maga a pisztoly már nincs meg, iszonyú trehány vagyok, folyton elkeverem a cuccaimat.